СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЩЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 165. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 18. липня, 1925. VOL. XXXIII. No. 165. Jersey City, N. J., Saturday, July 18, 1925. THREE CENTS

Остерігає Америку перед большевицькою пропаґандою

ВАШИНҐТОН, Д. К., 16. липня. — Сюди приїхав з Европи Василь Д. Думбадзе, котрий є представником Грузії й Азербайджану, які тепер під російською советською окупацією.

Він остерігає Америку перед якиминебудь зносинами з російськими большевиками.

Думбадзе каже, що большевики дістали $8,000,000 від американських капіталістів за концесії на нафту і марґанець і сі гроші дали на большевицьку аґітацію таки тут в Злучених Державах. Таким способом, каже він, Американці дають гроші на аґітацію проти свого правительства. Тут, повідає кавказький представник, є понад 1,000,000 зорґанізованих комуністів споміж ріжних чужинецьких народностий, яких приготовлює комуністичний інтернаціонал з Москви до перевороту.

З уваги на те він остерігає Америку перед російськими комуністами і їх послушниками в Америці.

ГУВЕР ПРО ТОРГОВЛЮ З РОСІЄЮ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Калифорнія, 16. липня. — Міністер торговлі Герберт С. Гувер сказав про російську торговлю так:

Вивіз з Америки до Росії і привіз з Росії до Америки не стрічає тепер жадних перепон. Одначе закордонна торговля в Росії в руках советського уряду і тому торговці мусять з ним зноситись.

Російська закордонна торговля ледви досягла четвертини передвоєнної торговлі, та в сьому Америка має велику участь і її торговля з Росією більша ніж перед війною.

РАКЕФЕЛЛЕР ДАВ $1,000,000 НА БОГОСЛОВСЬКУ ШКОЛУ.

ШИКАҐО, ІЛЛ., 16. липня. — Джан Д. Ракефеллер, молодший, дав $1,000,000 на богословську школу при Шикаґовському університеті.

„УНІВЕРСИТЕТ БРАЄНА".

ДЕЙТОН, Теннессі, 16. липня. — Тут зачато пропаґанду за основанием університету імени Браєна. На се сподіваються зібрати $1,000,000.

ЧИ ВІЛЬНО ХРОПІТИ?

ЕТЛЕНТИК СИТІ, Н. ДЖ., 15. липня. — Тутешній суд має рішити, чи вільно хропіти.

Джан Болтимос напав і побив Джеймса Пебста за се, що сей дуже сильно хропів у сні і, як сей каже, каламутив його спокій.

Пебст каже, що він має право хропіти і його нічний носовий концерт нікого не обходить.

ЖЕНЩИНАМ ВІЛЬНО КУРИТИ В ТРАМВАЯХ.

ДІТРОЙТ, МИШ., 15. липня. — Тутешня міська влада дозволила женщинам курити в трамваях (стріткарах).

Їм вільно тепер курити в задних рядах сиджень, таксамо як мущинам.

З РОЗПРАВИ В ДЕЙТОН.

ДЕЙТОН, Теннессі, 15. липня. — Сьогодня на розправі Сковпса переслухувано його учеників.

Кажуть, що розправа потягнеться довший час.

ОБДАРОВУЮТЬСЯ МАЛПАМИ.

ДЕЙТОН, Теннессі, 15. липня. — Бувший державний секретар Виллием Дж. Браєн, противник теорії про еволюцію, подарував маленьку вирізблену малпу адвокатови Кленренсови Деррову, оборонцеви сеї теорії.

Дерров мав також подібну вирізблену малпу і теж подарував її Браєнови на память.

УБИВ ДІВЧИНУ.

ҐАРДЕН СИТІ, С. Д., 15. липня. — Тутешній суд засудив 21-літнього молодця Винфреда Мікса на досмертну вязницю за убитте 17-літньої дівчини Берлі Гілі.

Мікс заявив на суді, що вона просила його, щоб він її убив і він її застрілив.

Виявилось, що він її звів і не хотів з нею женитись.

Населеннє міста так обурене на убийника, що хотіло насилою добути його з вязниці і злінчувати.

УБИВ МАМУ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 15. липня. — На Джемейці сталась нині траґічна пригода. Сімнайцятьлітній хлопець Джозеф Гроссо убив револьверовою кулею свою маму.

Він їздив на вакації до Небраски і відтам вернувся з револьвером. Думаючи, що револьвер порожний, звернув його до грудий мами і сказав жартом, що її убе. Та на нещасте, револьвер був наладований і він влучив її кулею в саме серце та убив на місці. На місце траґедії прибіг батько і сестра хлопця і остовпіли, побачивши, що сталось.

Хлопець добровільно віддався в руки поліції.

КАНДИДАТ НА ПОСАДНИКА.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 16. липня. — В тутешніх демократичних кругах говорять, що Еммені Сосаєті покинула вже Гайлена і видвигає кандидатуру судді Роберта Ф. Ваґнера.

ВИБОРЧІ МАШИНИ.

ОЛБЕНІ, Н. Й., 16. липня. — Державна секретарка стейту Ню Йорк пані Фроренс Неп (Кнапп) заявила, що вона виконає постанову суду і уставить виборчі машини вчасі вибору посадника міста Ню Йорку.

ФОРД І ДЕРЖАВНІ КОРАБЛІ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 16. липня. — Генрі Форд зволосив своє предложенне на закупно державних кораблів з часу війни на перетопленне у своїх фабриках. [illegible] більше [illegible]

Українські Громадяни!

Чи Ваша громада не повинна причинитися своєю жертвою до ратовання українського народу від голодової смерти?

Чи хвиля страшної руїни на українських землях не зєднає нас знову в одну могучу сімю і чи ми, українська заморська іміґрація, не відповімо гідно на ляцький терор і насильство?

Кличемо ще раз:

ДО ПРАЦІ! СПІШІТЬ НА НАРОДНІ ВІЧА ТА СВОЄЮ ЖЕРТВОЮ ПОМОЖІТЬ КРАЄВИ!

По інформації пишіть до:

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

НІМЕЦЬКІ ВОЗДУШНІ МАНЕВРИ.

Від дня 31. травня до 9. червня відбувався у Німеччині великий круговий лет найкращих німецьких літаків. Лет, в котрім взяло участь 55 воздухоплавів ріжної величини і сили, мав характер великих воздушних маневрів німецьких воздухоплавних сил, хоч літаки були невійскові. Центральною точкою відлету і прилету (старту) був Берлін. Лети відбулися в пятьох маршрутах, з них три на захід, а дві на північний схід. Маршрути мали форму великих петельок і в найбільшім віддаленю від Берліна досягали німецьких міст над границями: французькою, австрійською, польською і над берегами Балтійського моря. Кожний літак зробив пересічно 1000 кільометрів воздушного шляху. Польські часописи пишуть, що лет мав на меті виказати німецькій суспільности, що потрафилаб німецька воздушна фльота на випадок війни з державами заходу. Що до Польщі, то віддалення німецьких воздухоплавних підстав від самої навіть Варшави виносить туди і назад: Бресляв-Варшава 600 кільометрів, Франкфорт над Одрою-Варшава 850 км. Берлін-Варшава 1000 км. — якраз тільки, кілько робили без труду німецькі літаки в цих маневрах. Це віддалення є дуже небезпечне для Варшави на випадок війни.

ЧИ ЦЕ ВИХОВАННЯ В „ПАНЬСТВОВИМ ДУХУ"?

Державні шкільні закони постановляють, що школи мають виховувати молодь в „державнім дусі". Як виглядає таке виховання ілюструє факт, який зайшов дня 25. травня ц. р. на Левандівці коло Львова. Коли український священик о. Гаврилюк переходив попри польську школу, ученики тої школи, а саме Барґель і Рушкевич з VI. кл. і Ренкас з V. кл. почали кидати на нього камінями. Той факт викликав велике обурення усіх громадян і став загально відомий. Не вважаючи на те, управа польської школи мовчить, мовчать батьки винних учеників і мовчить влада „безпеченьства".

ЗАСІДАННЯ КРЕСОВОЇ СЕКЦІЇ.

Дня 22. м. м. було засіданне у Варшаві кресової секції в справі православної церкви в Польщі. На дневному порядку теж справа [illegible]

УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В ПУБЛИЧНОМУ ЖИТТЮ РАД. УКРАЇНИ.

Селянки Радянської України не тільки засвоюють собі щораз більше нові здобутки культури в царині рільного і хатнього господарства, але також приступають масово до участи в державно-публичному життю.

В 9-му Всеукраїнському Зїзді Рад, що відбувся цього року на початку травня взяло участь показне число жінок-делегаток. У всіх працях зїзду брали вони участь на рівні з мущинами. Особливо визначились підчас нарад зїзду селянка з Поділля Порун, селянка з Одещини Кукова, і селянка з Волині, Котик. Всі вони представляли злі і добрі сторони радянського правління на місцях і домагались від уряду всяких змін.

В особливій мірі втягується селянка до суспільної та політичної роботи на селі.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРОФЕСОР УНІВЕРСИТЕТУ В ПОЛЬЩІ.

До Варшави прибув Виллием Колдвел, професор університету в Монтреалю, з наміром прослідити наочно, які в Польщі можливости закріплення мирного стану. Професор провірює сі можливости не тільки в Польщі, але і в інших державах, бо спеціяльно займається справою казочного замирення світа. Він має також намір навязати близші зносини зі всіми польськими університетами, а також з університетом українським, про положенне котрого говорив минулого року в Лізі Народів польський міністер заграничних справ Скршинський. Є вістка, що професор вже вибирався приїхати на сей український університет, але у Варшаві сказали йому, що до нього дуже тяжко дістатись.

ВОЗДУШНА ТРУБА.

З кількох повітів алтайської губернії наспіли до Москви алярмуючі вісти про те, що воздушна труба заподіяла там великанські шкоди. Дотепер стверджено смерть 128 осіб та цілковите збурення 130 домів.

СТАН ЗАСІВІВ НА КИЇВЩИНІ.

Губземуправа повідомляє, що травневі дощі поправили дуже значно стан засівів, особливо ярих. В деяких околицях вилягли збіжжа з причини буйних вітрів. Град пошкодив 7 тисячам десятин засівів.

ВАЖНЕ ЛІКАРСЬКЕ ВІДКРИТТЯ.

Доктор Левадій, асистент професора Роа в Парижі, винайшов успішне средство лічення сифілісу. Средство це є течію зложеною з аршеніку і візмуту, яку запускається хорому між мускули. Проби роблені з цим лікарством дали несподівано добрі висліди.

ЯК АНҐЛІЙСЬКІ МІСІОНАРІ НАВЕРТАЛИ ЖИДІВ НА ХРИСТІЯНСЬКУ ВІРУ.

До Холму приїхало двох анґлійських місіонарів, які хотіли навертати Жидів на християнську віру. Після свойого приїзду Анґлійці заповіли великими афішами в жидівській мові, що в кінотеатрі „Оаза" відбудеться велике віче для Жидів в цілі насернення їх на християнську віру. Жиди виповнили салю по береги, але не тому, щоби вислухувати місіонарів, лишень щоб унеможливити їм справу навертання. Зараз на початку віча Жиди товпою кинулися на сцену з піднесеними пястуками і з обидливими словами. Апостоли мусіли спасатися утечею і ледви під охороною поліції вдалося їм вирватися з рук розюшеної товпи, після чого тихцем виїхали з Холму.

ПОСАДИ І ПЛАТНІ В ПОЛЬСЬКІМ МІНІСТЕРСТВІ СКАРБУ.

Підчас буджетової дебати в сенаті критикував сенатор Новодворскі різкими словами господарку міністра скарбу Ґрабского. Між иншим він сказав: „Міністерство скарбу має аж чотирох віцеміністрів, двох іменованих, а двох побираючих платні віцеміністрів. Але є поголоска, що має бути ще іменований пятий, але противиться цьому шестий, який каже, що і він не є гірший. Дальше є в міністерстві 12 директорів департаментів і 55 начальників відділів". Новодворскі підніс факт, що вищим урядникам міністерства скарбу виплачено незаконно 400 тисяч золотих додаткових платень, при чому урядники діставали по кілька тисяч.

СТОЛІТНИЙ ҐЕНЕРАЛ.

Найстаршим віком анґлійським ґенералом є Георґ Гайґсен. В минулому червні він скінчив 100 літ. У війску служив від 18 року життя і брав участь в кількох війнах. Його родичі дожили були рівнож до 100 літ, а сестра до 93-ох.

Большевики кажуть, що Анґлія готовить похід на Москву.

РИҐА, столиця Латвії, 16. липня. — З Москви повідомляють, що тамошні советські ґазети бють у дзвін тривоги, що Анґлія готує нову міжнародню виправу на Москву, щоб повалити большевицьку владу.

Сі ґазети повідають, що Анґлія приготовляє до наїзду на Москву: Латвію, Литву, Естонію, Фінляндію, Польщу, Румунію і Німеччину.

З Анґлією, кажуть часописі, буде співділати Франція, яка буцімто вже погодилась, щоб Німеччині за її участь в інтервенції у Росії аліянти признали деякі полекші.

АНҐЛІЯ НЕ ХОЧЕ ПОМАГАТИ ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН, 16. липня. — Анґлійське правительство відповіло Франції, що воно не хоче їй помагати у війні проти Ріфів в Мароку.

ВИБРАНО СОЦІЯЛІСТА.

ЛОНДОН, 16. липня. — При доповняючому виборі до парляменту вибрано лівого соціяліста А. А. Перселла.

Він належить до соціялістичного (амстердамського) інтернаціоналу, але пропаґує співділанне соціялістів з большевиками.

МАДЯРИ В МАРОКАНСЬКІЙ АРМІЇ.

БУДАПЕШТ, столиця Мадярщини, 16. липня. — Шефом ґенерального штабу Абд-ел-Кріма, провідника Ріфів, є мадярський офіцир, Павло Ґюлаї.

Про се пише тутешня ґазета Пешті Напло і додає, що кромі нього в армії Ріфів є ще 14 мадярських офіцирів. Вони спершу вступили були, пише ґазета, до французького чужинецького леґіону, але попались у полон війска Абд-ел-Кріма і перейшли на його службу. Всі ті офіцири родом з Трансилванії.

ДО ДОМУ ВОЮВАТИ ПРОТИ СВОЇХ.

ПАРИЖ, 16. липня. — Небаром прибуде чорна дивізія з Рурщини до Марока (в Африці).

Французька воєнна команда негайно вишле її на боєвий фронт.

СЕРБСЬКО-ХОРВАТСЬКА УГОДА.

БІЛГОРОД, столиця Сербії (Югославії), 16. липня. — Сербська радикальна партія, якої провідником є старий Микола Пашіч, заключила угоду з хорватською селянською партією, якої провідником є Стефан Радіч.

Кабінет буде тепер сербсько-хорватський. Кабінет уступить; тоді король покличе знову Пашіча на премієра, а сей покличе до кабінету 5 Хорватів з партії Радіча.

Демократична ґрупа, якої провідником є Прібічевіч, усунулась від правительственної більшости.

УГЛЕВА КРІЗА В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 16. липня. — Анґлійське правительство установить слідчий суд для углевого промислу без огляду на те, чи майнери годяться на нього, чи ні.

Правительство домагається, щоби властителі копалень здержались із своїми предложеннями про зменьшенне платень і побільшенне часу праці, поки сього не розгляне слідчий суд.

ЧЕХІЯ І ВАТИКАН.

ПРАГА, 16. липня. — Чеське правительство заявило готовість взяти участь в обході ювилею чеського реформатора Івана Гуса. Через те Ватикан відкликав відсі апостольського нунція, а чеське правительство відкликало свого посла з Ватикану.

У звязи з тим непорозумінням уступив також нині чеський міністер шляхів Стршібрни.

ПРОТИ ФАШІСТІВ.

ЛОНДОН, 16. липня. — Тутешня ґазета Дейлі Телеґреф сповіщає, що в Італії повстала нова орґанізація, яка має на меті повалити владу фашістів.

НІМЕЧЧИНА І ЛІҐА НАРОДІВ.

БЕРЛІН, 16. липня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що Німеччина готова приступити до Ліґи Народів, якщо Франція підпише договір про „забезпеченнє" німецько-французької границі.

ПОСОЛ ВТІК З ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 1. липня. — Білоруський посол до польського сойму Кохановнч перейшов польсько-советський кордон та опинився на території Білоруси, де дає публичні виклади і лекції про всі ті благодати, які спливають на білоруське й українське населенне в Польщі. Польська преса називає його перехід на советську Білорусь „зрадою".

ОТРУЇЛИСЬ МЯСОМ.

МАДРИД, столиця Еспанії, 15. липня. — В місцевости Карвахалес отруїлось несвіжим мясом кількадесять осіб. З них 22 вже сьогодня померло.

ЩЕ НЕ ЗУКРАЇНІЗОВАНО.

Згідно з постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету про негайну українізацію радянського апарату, Рада Народніх Комісарів обрала спеціяльну комісію кермувати роботами українізації. В комісію увійшли: Чубар, Булат, Скрипник та Шумський; за голову комісії обрано Чубаря.

І РАДІО ЇХ КОЛЕ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 16. липня. — Противники [illegible] на робять заходи, щоб йому заборонити [illegible] для аґітації за собою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

„ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ"

Сього року число членів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету збільшилось. Збільшилось, переважно, число представників селян і робітників з виробництва.

З числа членів і кандидатів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету (300 дійсних членів і 91 кандидатів) покищо є відомости про 272 дійсних членів та про 84 кандидатів, себто всього про 356 осіб. Серед них жінок — 34 (27 дійсних членкинь і 7 кандидаток). Відсоток жінок, порівнюючи з минулим роком, збільшився більше ніж вдвое. Робітників в теперішнім Всеукраїнськім Центральнім Виконавчім Комітеті 169; з них 54 безпосередньо від варстату, селян-незаможників — 85, селян середняків — 9, службовців — 55.

Робітників центру в новім Всеукраїнськім Центральнім Виконавчім Комітеті (В.У.Ц.В.К.) — 43. Се ті, що їх поставлено на посаді народніх комісарів, керовників трестів, голов центральних професійних організацій, робітників Центрального Комітету Комуністичної Партії, Центральної Комісії, Політичного Управління Української Військової Округи та Революційної Військової Ради Републики. Порівнюючи з минулим роком членів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету — центральних робітників — значно меньше. Ґубернських робітників в складі Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету — 23, округових — 34, районних робітників — 17, сільських робітників, себто голов сільрад та членів сільрад, що постійно працюють на радянській роботі — 14.

В новім складі В.У.Ц.В.К. є 42 робітників партійного апарату, 24 професійних робітників, 29 представників інтеліґенції (серед них 2 видатних наукових робітники: один як дійсний член, а другий — кандидат), господарських робітників — 17, військових робітників — 25, редакторів ґазет — 2, курсантів—1.

Нема докищо відомостий про 35 членів і кандидатів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

В складі нового В.У.Ц.В.К. є 266 партійних членів і 4 кандидати.

* * *

Так пишуть про „Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет" большевицькі ґазети.

Вони а ніхто інший називають сей тричі посередньо „вибраний" виконуючий (екзекутивний) комітет „парляментом України".

Але се тільки зібранне комуністів з України, які підносять руки за тим, чого хоче Москва.

Найзамітнійше для сього „парляменту України", що його селянство України, то значить ціла Україна — бойкотує.

ПРОСВІТНИЙ РУХ В ПЕРЕМИЩИНІ

Нову читальню Просвіти основано в БАХОВІ (суд. пов. Дубецко), бо те село „за горами, за лісами", опутане жидовою (50 родин!) стоїть над самим берегом пропасти. Люди темні, збаламучені, боялися вписатись громадно до читальні і всього вписалось 65 членів. Уся надія на односільчан в Америці, що обіцяли допомогти до будови домівки читальні. Головою читальні селянин Петро Питльований. Перед видiлом велика праця — вирвати село з біди й темноти.

Трохи близше до Перемишля повстала читальня у ХОЛОВИЧАХ. В селі видко зацікавлення просвітними справами. Ще перед зборами брали члени-основники книжки з філії, щоби читальня відразу мала завязок бібліотеки. Головою селянин Михайло Несторовський. Селяни горнуться до читальні, яка повинна дати приклад дальшим селам як Купна й Фирина, щоби і вони відновили свої читальні.

Читальні у ДРОЗДОВИЧАХ і СТРОНЕВИЧАХ важні сим, що сі села були твердинею москвофілів. У Строневичах вписалось мало членів. Головою читальні селянин Іван Раб. Цікаві були збори у Дроздовичах. Читальня мала міститись у громадському домі, та місцеві „русскіе" читальні „Просвіти" не пустили до громадського дому. У день зборів громадський дім прибрали „русскими" прапорами. Коло нього зібралась горстка збаламучених селян, а кілька дівчат пишались „русскими" кокардами. Жаль було дивитись на сих збаламучених, що ще нині готові боротись за те, що давно пропало і щезло разом з царем-батюшкою. Загальні збори читальні Просвіти зібрали велике число учасників та гостий. Головою читальні став селянин Степан Качор. Рівночасно основали кружок Рідної Школи. Найбільшу заслугу у заложенню сих двох читалень мають браття Михайло та Осип Сенечко з Дроздович.

Майже рівночасно обновилось дві давнійші читальні, що у війні перестали істнувати: — в НАКЛІ і НЕГРИБЦІ. Вони також мають противників у місцевих „русских". Накло повинно причинитись, щоб відновити читальню у сусідніх Поздячах. Головою у Наклі є селянин Дмитро Тхір; у Негрибці селянин Йосиф Гучко.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В ПОЛЬЩІ

Промова сенатора Пастернака, виголошена дня 15 червня с. р. в сенаті в часі дискусії над буджетом міністерства скарбу.

Шляхотська підпора держави.

Буджет міністерства скарбу є підставовим буджетом у ділянці державних прибутків. Прибутки того міністерства виносять 70 прц. загальних прибутків. На ці прибутки складаються переважно посередні та безпосередні податки, які накладається на населення безастережно та безоглядно, не вважаючи на те, чи воно в силі їх платити чи ні. Зруйноване війною населення жиє в нужді, а податкове перетяження в порівнанню зі сусідними державами є далеко висше. Коли прибутки з публичних данин та монополів виносять наприклад 19 золотих на особу в Радянському Союзі, то в Польщі вони виносять аж 57 зол. Ґенеральний справоздавець зазначує у своему звіті, що тепер безпосередні податки є два рази більші ніж були перед війною. Зваживши, що по війні село зубожіло, а державні податки збільшилися вдвоє, комунальні аж в десятеро, можемо зрозуміти та уявити собі, в яких важких обставинах находяться платники податків а з окрема селяне, та зможемо прийти до пересвідчення, що всі ці податки причиняються до зруйнування села.

При накладанню та вимірі податків панує хаос і несправедливість. Ґрунтовий податок на селі побирають однаково від доброї землі та від неужитків. А несправедливість при вимірі податку маєткового ще більша. Часто в одному й тому самому селі вимірюється від однакових господарств зовсім відмінний податок, при чім ріжниця буває разяча. Наприклад на одно господарство рата виносить 10 зол., на друге 20 зол., а на трете 30 зол. не зважаючи на те, що всі ті господарства однакові. А скільки є таких господарств, вартість яких не переходить поза 4000 зол., але з них все одно стягають маєтковий податок. Нерівність в оподаткуванню доводить населення до розгорячення. При стяганню податків теж панує несправедливість. Якщо бідний рільник на селі не може заплатити податку, то приїзджає податковий екзекутор і забирає необхідні в господарстві річи, такі як плуг, борони, шлиї і т. п., а як що податку не платить поміщик, то про примусове стяґання податків із них не чути. На східних т. зв. „кресах" українське та білоруське населення сплачує податки найточнійше та сповняє всі державні повинности; за те поміщики Поляки на „кресах" відтягаються від плачення податків. Для прикладу наведу такі дати: у рівенському повіті на Волині зі 48 обшарників на 1. вересня 1924 р. заплатило з них частину ґрунтового податку тільки 27, а частину маєткового податку тільки 2-ох, инші не заплатили нічого. Ось такий маґнат як Любомірскі Адам, якому вимірено суму 71.074 зол. маєткового податку, не заплатив теж нічого. Кижинецкі Юзеф, якому вимірено 2,074 зол. ґрунтового податку і 7,851 зол. маєткового, теж не заплатив ні сотика. Малиньскі Еманувль на вимірених 3,441 зол. ґрунтового податку заплатив 71 зол. а на 63,748 зол. маєткового не заплатив нічого. Любомірському Губертові вимірено ґрунтового податку 11.674 зол., а маєткового 78.184 зол. але ні одного ні другого податку той маґнат не заплатив ні сотика. Разом заплатили обшарники рівенського повіту 11прц. ґрунтового податку а тільки 1 прц. маєткового в 1924 р.

Маєтковий податок на 1925 рік преліміновано в сумі 300 міліонів золотих. Всі одначе признають, що той податок у такій сумі не вплине а остане в зазначеній сумі на папері для папемаю, що в 1925 р. вплине меньше маєткового податку ніж в 1924 р. бо в минулому уряд побрав крім податку ще й так звану „залічку" на маєтковий податок а в цьому році тої „залічки" вже не буде. Таким чином до буджетової рівноваги не прийде. А через те, щоби не допустити до недобору, — не слід підносити податки, але навпаки слід поменшувати видатки на поодинокі міністерства і підчинені їм органи. Бо у всіх міністерствах і у всіх урядах є за багато урядників, забагато війська, поліції — всюди потрібні редукції, поменшення їх числа. Недопустиме, щобя нагороди урядників були більші від їхньої платні, як це бачимо в буджеті міністерства скарбу, де на вивінування центральної управи уряд призначив аж 24,483.630 зол. а на нагороди та особисті видатки урядників 6,036.607 зол. Міністер скарбу розказував нам про важку працю скарбових урядників, які заслугують на додаткову винагороду поза звичайною платнею, алеж тих 6,036.607 зол. преліміновано не для тих урядників у повітових скарбових урядах а для тих у центрі, в столиці Варшаві.

Польська держава не може брати зразків з таких держав як Анґлія, Франція, Зединені Держави Америки чи Німеччина.

Дохід тих держав позволяє їм на такі видатки, на які Польща не може собі дозволити. Нарід несе важкі податкові тягарі для державного скарбу, а щож дає за те тому народові польська держава? Село зруйноване війною. На східних „кресах" велике число селян мешкає до нині в землянках та не може дістати ніякого кредиту на відбудову, але податки з нього стягають насильно. Якщо український або білоруський селянин звертається до уряду за кредитами на відбудову, то все їм відмовляють через те, що нема грошей, але ніколи не забракло ще ні одному польському урядові грошей на розбирання православних церков і дзвіниць, на перебудову церков на костели та на польонізацію східних „кресів".

І коли український селянин не може дістати кілька соток золотих на відбудову, то католицькі косцьоли одержують у тому самому часі тисячі на будову копул і веж, та на перебудову православних церков на косцьоли на Холмщині та Підляшу. Замісць того, щоби дати гроші на будову шкіл, по селах, то видається їм на руйнування церков. Нема в Польщі гроша ні на комасації, ні на меліорацію, ні на кредит для бідного селянина, але є великанські суми на поліцію та на осадників.

Фінансова політика уряду не причиниться до уздоровлення грошевих відносин у державі і ми не можемо підпирати такої політики а тому і будемо голосувати проти буджету.

УКРАЇНСЬКА ЖАННА Д'АРК.

(Її подвиги й смерть).

Споміж усіх народніх проводирів, які визначилися на Україні проти большевицького режіму, найпопулярнійше є імення отамана-жінки, славної провідниці повстанців Марусі Трейко. Марусю почитають на Україні, як у Франції Жанну д'Арк. Вона поставила була собі за завдання, батьківщину (як колись її предтеча, орлеанська дівчина) визволити від неприятеля й допомогти до збудування незалежної Української Держави. Добровільно вступила до війска повстанців, що стояли під командою отамана Петлюри. Визначилася скоро незвичайною сміливістю й відвагою. Гарна дівчина мала небаром великий вплив на вояків, приятеля, поривала їх своїм одушевленнєм, так що повстанці доконували справжніх геройств і нищили один відділ Москалів за другим.

Імя відважної Марусі було небаром звісне на цілій Україні. Населення повідомляло все її завчасу, коли її відділови грозила яка небезпека, давала їй знати, де є московські становища. Тому Маруся все несподівано могла напасти неприятеля.

В 1922. році запізналася Маруся з полковником армії Петлюри, Іваном Трейком і влюбилася в нього. Небаром повінчалися. Але хоч замужна, остала Маруся в петлюрівській армії і дальше воювала проти большевиків. Говорила, що в сні бачила Матір Божу, яка веліла їй боротися проти большевиків, ворогів божих.

Ще підчас останнього повстання проти большевиків узяла чинну участь в усіх походах і нападах.

Супроти ворога не знала пощади. Московських саветських урядовців, міліціонерів і урядовців поліції вбивано на місці або вішано. Не помилували нікого. Маруся диктувала присуди і виконувала їх особисто. Боялися Марусі і вже сама чутка, що її відділ плянує напад, вистарчала, щоби саветський уряд зібрав великі маси війска, щоби побити жінку-отамана. Два літа тяглась боротьба проти української Жанни д'Арк. Вкінці в 1924. році стрінула її доля: окружили її відділи кінної московської державної поліції і відділи большевицької міліції. Після кровавих боїв з Марусиним штабом, що складався з вісьмох українських офіцирів, взяли Марусю в полон і сильним конвоєм перевели до центральної вязниці в Києві. Тут держали в строгому відокремленні.

Тепер підчас надзвичайного засідання революційного ґуберніяльного трибуналу — відбувся процес проти Марусі і 21 її товаришів. Процес, що тривав три дни, зацікавив ціле місто, ба цілу Україну. Уряд видав надзвичайні розпорядки: всі вулиці, що ведуть до судового будинку, замкнено. На розправі Маруся заявила, що й не думає просити помилування й що ще боролась би проти наїзників України. Третього дня запав присуд: отамана-Марусю і її ґенеральний штаб засудили на смерть-розстріляння. Инших обвинувачених засуджено на вязницю.

Ще того самого дня виконали присуд на Марусі і її співробітниках. Одначе затаїли, де похоронено її, бо большевицький уряд справедливо боїться, що могила героїв, борців за волю України сталаби національним місцем прощ із цілої України.

Київські часописи повідомляють, що українська Жанна д'Арк прийняла спокійно присуд і на місці страчення була зовсім така смілива, як сміливо йшла до бою.

На Україні вже тепер нарід оповідає ріжні леґенди про Марусю й співають думи, а по селах незнана рука розкидає летючки про її геройську смерть і взивають пімститися за народню геройку.

ЗА ЗБРУЧ.

І досі снить тихим сном:
Шляхом, шляхом
Иде військо, повінь з берегів...
Ні пісні — слів...
За полком полк неначе хмари.
За ними примаром пожари,
За ними плач сестер, батьків —
Ворожий гнів.
І досі сниться день походу...
Христовий похід для народу
Туди, на верх Голгофти гір!
І досі бачу в ніч понуру
Ген журавлиний лине ключ —
За Збруч, за Збруч...
І досі бачу вас, герої!
Палає сріблом в сяйві зір
Ріка-кордон.
Пішли, оглянулись в останнє:
Прощай!
Ти, краю, нас не забувай!
Пішли. — Сто тисяч було вас!
А де ви? Де ви всі в цей час?
Розсипались піском в пустині
Зеленим листям по Вкраїні,
Зогнили в тюрмах і таборах,
А прапор кинули на горах!
Минулося. Лиш спомин сном:
Колись на схід ми йшли шляхом...
Сто тисяч, серед гір і круч!
Останній несло волі луч —
За Збруч, за Збруч!...

ПОХОРОН БЛ. П. МИКОЛИ УГОРЧАКА.

(Допись).

Далеко від осередку Ню Йорку, в прегарній місцевости Вудгейвен, Л. Ай., яка виглядає немов в рідному краю щодо природних окрас, як доми, городи, дерева, цвіти і т. п., а в якій живуть переважно Американці, перший раз відбувся тут похорон по українському звичаю.

Вже від суботи (11. липня) вечера біля дому жалоби 8816 — 107 Ave., Woodhaven, L. I.) видно було більші або меньші гуртки людий, що прийшли поглянути на тлінні останки Покійника. Між присутними можна було бачити людий з Ню Йорку, Бруклина, Джерзи Сіті й инших дальших місцевостий, помимо того, що смерть наступила нагло і не можна було сумну вість проголосити в часописи в неділю. Було много давних шкільних товаришів Покійного, як також одноміщан старших і молодших.

В понеділок вечер, о годині 8.30, відправлено при Помершім панахиду (правив о. Вол. Лотович, парох з Бруклина). Усі кімнати мешкання виповнені щільно народом, а ще більше народу було перед домом, задля браку місця в домі. Кімната, в якій було тіло Покійного, була заставлена цвітами — даром любови для Покійника від родини, свояків, приятелів і знакомих.

В вівторок, о год. 9-тій рано перед домом жалоби зібралося много людий. Поважну часть улиці заняли автомобілі, а по середині караван. Точно о годині 9.30 рано о. Володимир Лотович відправив панахиду, потім винесено домовину з дому жалоби. Прикра настала хвиля серед зібраних.

Серед плачу дітий-сиріт, люблячої жени, тещі, братів, сестри, шваґрів, стрия та инших членів фамілії і знакомих домовину з тілом вложено до каравану. Сумний похід повільно рушив з місця, обїхавши довкруги бльоку, а дальше прямував до укр. церкви при 158 Норт 5-та ул., в Брукліні.

Жалібну Службу Божу і ціле похоронне богослуження відправили о.о. В. Лотович і І. Захарко. Коротку пращальну проповідь виголосив о. В. Лотович. Підчас Служби Божої і похоронного обряду співав мужеський квартет, а саме: п. В. Савицький з Бруклина, пп. А. Ґела, П. Мацийовський і Гр. Шустикевич з Джерзи Сіті і один незнаний мені по імени добродій з Ню Йорку.

Церква була виповнена людьми з ріжних околиць і ріжних народностий.

По сумнім похороннім обряді на улиці біля церкви уложився похід. На переді везено цвіти. Опісля їхав автомобіль зі священиком і співаками, відтак караван з домовиною, а дальше слідували автомобілі з родиною, свояками і приятелями.

На 22 (українській) секції цвинтаря Кальварії зложено тлінні останки Покійного Миколи Угорчака, сина Василя, при відспіванню надгробного богослуження, перериваного зчаста гірким риданнєм присутних, які впослідне пращалися зі своїм дорогим Миколою.

Бл. п. Микола Угорчак мав 36 літ життя, з чого 20 літ прожив в Америці. Зі своєю улюбленою женою Йосифою прожив щасливо й безжурно понад 14 літ, а тепер з Божої волі осиротив її і троє діточок.

Зійшов перед часом у сиру, нерідну могилу свідомий український громадянин, який мав дуже богато ріжних знакомих, що його всі без виїмку за чесний характер і ґарні прикмети душі високо цінили, любили і поважали.

Нехай же та чужа земля буде пером бл. п. Миколови і нехай память Його переходить од рода в род!

Приятель.

РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРКИ УКРАЇНІЗАЦІЇ У КИЄВІ

На однім із засідань Київського Губвиконкому Постоловський складав звіт спеціяльної комісії для провірки українізації. Провірка охопила 50 великих радянських і господарських установ, які мають до 5000 співробітників. Співробітники по національности поділяються так: Жидів 36 процент, Росіян 32 процент, Українців 26 процент.

Перевірені співробітники діляться на отсі чотири катеґорії: ті, що володіють і пишуть українською мовою, їх 18%, до другої катеґорії зачислено тих, що кепсько знають українську мову, але мають поступ в її вивченню, — сих є 24%, третю катеґорію становлять ті, що не знають української мови, але до вивчення її ставляються старанно, — сих є 36%; нарешті четверту катеґорію складають ті, що української мови цілком не знають, жадного поступу в справі її вивчення не виявили, отже не хотять знати, — сих є 22%.

Співробітники сеї останньої катеґорії підлягають звільненню зі служби, але з уваги, що таких „звільненців" було-б дуже богато, ухвалено звільнити тільки 200 найбільш злісних саботажників українізації, але дотичні установи не дуже слухають постанов комісії і досі звільнено лиш 100 співробітників. Мимо такого відношення провідних осіб в установах дальшу долю українізації полишено на одвічальність самим установам і спинено спеціяльні кредити на українізацію, се зн. на курси української мови, закупно літератури і т. п.

ПОДЯКА

Боже Провидінне забрало нам найдорозшого Мужа, Батька й Опікуна, бл. п. Миколу Угорчака. У нашім важкім горю по такій невіджалуваній утраті великою потіхою і відрадою були для нас щирі симпатії усіх тих людий, котрі уважали себе приятелями Покійника і явилися громадно, щоби віддати Йому останну прислугу. Усім тим людям належиться від нас щира й сердечна подяка. Дякуємо Впр. о. В. Лотовичеви й о. Захаркови за торжественну відправу всіх похоронних богослужень і пращальну похоронну промову. Дякуємо пп. В. Савіцькому, А. Ґелі, П. Маційовському, Гр. Шустикевичеви і ще одному незнаному нам добродієви за відспіванне похоронних богослужень в церкві й на кладовищи. Також дякуємо приятелям Покійника за вінці з живих цвітів, які були прикрасою домовини Померщого.

При кінци дякуємо всім краянам, сусідам, приятелям, рідним і знайомим, котрі у такім великім числі потрудилися на похорон і своєю присутностю звеличали сумний похоронний обряд.

Иосифа, жена; **Михайло, Оленка, Емілія**, діти.

У ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ.

Інтерпеляція в соймі.

1. Українського посла Андрія Пащука і тов. до міністра справедливости в справі голодівки політичних вязнів у Бережанах, Луцьку і Дубні. Хоча слідство проти політичних вязнів, українських селян, які сидять по тюрмах названих міст, тріває вже в деяких випадках більше року та хоча результати слідства не виявили ніякої провини арештованих, то вони все одно пересиджують далі у слідчій тюрмі. Супроти такої поведінки слідчих судових органів вязні почали голодівку, яка загрожує їм смертю. У луцькій тюрмі голодує 150 українських селян, у дубецькій 18 осіб, а в бережанській 3. Голодуючих відживлювано штучно. Інтерпелянти запитують, коли наступить і чи взагалі наступить звільнення вязнів та чи будуть приняті владою відповідні заходи для того, щоби не було слідчих надужить над українськими вязнями.

2. Українського посла Скрипи до міністра внутрішних справ у справі арештувань та биття арештованих польськими поліцаями на стації Міхів за першотравневий обхід. Командант станиці на стації Міхів арештував робітників Пайду, Сівіцкого, Рівіцкого, Журкевича та инших за святкування 1. травня та дав їм до підпису готовий вже протокол. Коли вони відмовилися його підписати, то командант наказав поліцаям скувати арештованих і бити. Поліцаї так поскручували руки арештованих кайданами, що вони їм попухли. Ще инших арештованих били до безтями по голові.

3. Посла Скрипи і тов. до голови ради міністрів і міністра внутрішних справ у справі репресій відносно станових організацій кравецьких і споріднених з ними організацій у Польщі.

4. Посла Скрипи до міністра внутрішних справ у справі вбивства робітника Франца Ґреґорчика в VIII. комісаріяті державної поліції в Лодзі. Недавно відбулася в варшавському суді розправа проти двох поліцаїв за те, що вбили вязника Калиновского за скору їзду на мості, в Тарнобжеґу вбили поліцаї студента Бр. Йокеля за те тільки, що він був подібний з вигляду до бандита Паніча. А ось новий факт поліцийного насильства та самоволі і безвідповідальности польської поліції. Дня 13. травня арештувала поліція муляра Фр. Ґреґорчика та відставила його до VIII. комісаріяту. Там поліцаї так його скатували та знівечили, що він наслідком побоїв помер. Коли на другий день ранком явилась на поліцію жінка Ґреґорчика, то їй сказано, що муж буде вільний в полудне, хоч він вже не жив. Жінка почала настоювати потім, щоби їй сказали, що з мужем. Накінець повідомили її, що чоловік повісився на власній маринарці.

5. Посла Скрипи до міністра освіти в справі траґічного випадку в ґімназії Лелевеля у Вильні.

6. Посла Войтюка і тов. до міністра внутрішних справ у справі уневажнення виборчої лісти професійного союзу метальовців при виборах до міської ради в Дуброві Ґірничій.

7. Посла Войтюка до голови ради міністрів і міністра праці та суспільної опіки в справі викидання з помешкань робітничих родин.

8. Посла Скрипи і тов. до міністра справедливости в справі голодівки політичних вязнів у Радомі. В травні ц. р. арештовано в Радомі за 1-шотравневе свято понад 100 осіб. До нині нікого на волю не випустили і нікому не вручено акту обвинувачення. Вязнів позбавлено права бачитися зі своїми рідними. Наслідком того всього усі вязні в числі понад сто почали 25. травня голодівку.

9. Посла Приступи і тов. до міністра внутрішних справ у справі загрожуючого життю населення наказу команди державної поліції VIII. округа та в справі такогож обіжника самбірського старовства. Команда поліції видала у звязку з пошестю бандитизму наказ, що поліция має право вживати збруї до кожної особи, яка видається їй підозрілою, якщо та особа на приказ поліцая „руки до гори” або „стій” того наказу негайно не виконає. Має поліція право стріляти до арештованої вже людини навіть тоді, коли вона будить в неї підозріння, що та людина може виявити чинний спротив поліцаєві. Такий наказ потвердило старовство.

10. Посла Приступи до міністра праці в справі безправного уневажнення обєднаної лісти комітету робітників і урядників при виборах до каси хорих в Дрогобичі.

11. Посла Скрипи до міністерства рільництва і земельної реформи в справі поділу дібр Стрільці між рільних робітників і селян дооколичних сіл. Добра Стрільці набув рільний банк у Варшаві. Добра ті обіймають 5.510 гектарів ріллі. Хоч тамошне дооколичне населення терпить на земельний голод, то банк не має наміру приступити до парцеляції тих дібр. Інтерпелянти домагаються передати всі ті добра дооколичним селянам без викупу.

о. Др. Гавриїл Костельник.

АБОЖ Я МОЖУ ЗНАТИ...

Абож я можу знати,
Що доля нам судила?
Лиш се, лиш се я знаю,
Чим грудь нам накипіла!

Берестє, Домбє, Демблін —
Тюрми, кільчасті дроти
По віки наші серця
Пекти-муть і колоти!

Та кров, ті рани, сльози —
Крівраві наші жертви
Ридати-муть по віки,
И за смерть жадати смерти!

Облудний суд над нами,
Пятно, тягар знеслави
Жадати-муть — нової
Крівавої розправи!

Буяти-ме й ширшати
Те наше люте горе!
И тверду сю нашу долю
Пірве, залле, поборе!

Дрожіте, переможці!
Бо меч наш пощербиться, —
А наш огонь не згасне,
Вулькан наш готовиться!

Карл Евальд.

ВІТЕР.

Переклав **М. Попович.**

В понеділок рано рибак стояв в своїй лодці, плював в воду і погано лаяв.

— Ось вже тиждень, як я нічого не роблю і очікую східного вітру — сказав він. — Дні йдуть за днями а все дує західний вітер. Мої риби гниють і я збіднію. Послухай, вітре, ти не зміниш свого напряму?

— Не можу, — сумно відповів вітер.

— Ах ти злий огидний вітре, — сказав рибак.

В вівторок рано яблоня розкрила свій цвіт.

— Нині для мене найважнійший день в році, — сказала яблоня. — Нині рішаеться моя судьба. Любий, дорогий вітре... нині я цвиту... ради Бога, не дуй на мене. Єсли мій цвіт облетить від вітру, то я не буду мати яблок. Ну, будь чемненький сьогодня, тілько сьогодня.

— Я хотів би не дути, та не можу, — відповів вітер.

Відтак він подув на яблоню і весь її білий цвіт полетів в воздух.

— Вітре! ти злюка, злюка! — говорила яблоня.

В середу рано мельник стояв перед своїм млином і поглядав на небо.

— Ну, рухайся, мій милий вітре, — сказав він. — Нині будемо молоти. Я не такий дурний, як рибак. Мені все одно, приходиш ти з півночи чи з полудня, зі сходу чи з заходу, ти лиш мені дуй. Лише коли ти зовсім не будеш дути, я здорово розсерджуся на тебе.

— Я тут, я тут, — сказав вітер, і млин почав працювати.

— Славний вітер! — скликнув мельник.

— Ах коли мені треба прилягти, — сказав вітер.

І він сховався а млин зупинився.

— Тьфу, поганий вітер, — невдоволено бурмотів мельник.

В четвер рано хорий хлопчик стояв при вікні і глядів на улицю.

— Вітре! Звідки ти нині дуєш? — спитав він.

— Зі сходу, — відповів вітер.

— Любий, гарний вітре! Або зміни свій напрям, або стихни зовсім, — сказав хлопчик. Я був дуже хорий, і лікар не позволив мені бігати по дворі, коли дує східний вітер. А мені так хочеться побігати. Сего року я ще ні разу не був в лісі і лише один раз я стріляв із чудного лука, котрий мені подарували на іменини. Любий, гарний вітре, сповни просьбу маленького, хорого хлопчика.

— Я не можу тобі помочи, — завив вітер.

Тоді хлопчик заплакав і тупнув ногою по підлозі.

— Як я ненавиджу тебе, поганий вітре! — закричав він.

В пятницю рано жена пастора розвісила своє біле на лузі.

— Гарний вітрець, — сказала вона. — По обіді всьо біле висохне. Тоді можна буде сказати, що сим разом нам пощастилося з біллем.

В полудне вітер перемінився в бурю.

Жердки попадали, шнурки порвалися, і білле попадало на землю. Пасторша бігала в розпуці і збирала біле.

— Ах, Боже, Боже! — сказала вона. — До чого воно тепер потрібне! Прийдеться другий раз прати всьо білле. Чорт би забрав той поганий вітер!

— Я не винен, — завив вітер.

В суботу рано дозріли сімена молочника.

Які милі вони були з їхніми дощевими парасольками. Вони ждали, коли вітер винесе їх на простір. Їх було богато і вони були дуже гарні; молочник дуже гордився ними.

— Як то гарно, коли діти радують серце родичів, — сказав він. — Я для них цвив, я споїв і згодував їх. Тепер нехай самі дбають про себе. Колиб вони упали тепер на землю, вони задушили би одно другого ростучи. Длятого я заосмотрив кождого із них парашютом, при помочи котрого вони зможуть перелетіти значну віддаль над полем. Так розлітаєся наше сімейство і завойовує світ. Лети, любий вітре, і понеси їх. Мені не потрібно нічого, кромі тихого, літного вітерця.

— Не можу, — відповів вітер. І він не рушився. Кругом усе було тихо.

— Злий вітер! — сварився молочник. — Вчера ти бушував так, що зіпсував всьо біле у пасторші, а нині не можеш навіть віднести хоч трохи дальше на поле моїх легких діточок. Як тобі не сором? Як тобі не сором?

— Я не можу, — зітхаючи відповів вітер.

В неділю рано вітер лежав за загородою. Поруч нього сиділа мишка і лизала свою лапку.

— Чого ти зітхаєш, вітре? — спитала миш.

— Як же мені не зітхати, — відповів вітер. — В цілім світі нема сотворіння нещасливійшого від мене.

— Ну, ти пересаджуєш! — сказала миш. Впрочім я не знаю тебе близше. Я маленька бігаю по землі, а ти майже завсігди буяєш над моєю головою. Але ось недавно я чула про тебе зовсім друге.

— Мене хвалили? — спитав вітер. — Хто? Роскажи скорше!

— Се був поет, — сказала миш. — Ось ту він сидів з своєю улюбленою і читав їй вірші, в котрих похвалював тебе.

Ах, так то був поет!... — невдоволено сказав вітер. — Ну, про щож він говорив в тих віршах?

— Він говорив, що ти ласкавий і тихий, що ти овіваєш личко його любки, граючи кудрями — сказала миш.

— Розуміється, — сказав вітер. — А ось недавно він лаяв мене за те, що в нього від мене посинів ніс і що я зіпсував йому причіску.

— Він оспівував в віршах, який ти гордий і гарний, коли проносишся з шумом над морем, — продовжала миш. — Він говорив, що йому найбільше в світі подобаєся, коли ти бичуєш морські хвилі і змушуєш їх підниматися.

— Третого дня він ходив під вітрилами, — сказав вітер. — Він захорував на морську хоробу, і він мене так сварив і лаяв, що не приведи Господи. Ні, він зовсім не лучший від других.

— Ну, так коли вже всі так злі на тебе, то тут діло нечисте, — сказала миш.

— Ах, Боже мій! — зітхав вітер.

І він зітхав і жалувався, так що жаль було його слухати.

— Послухай, відкрий мені свою душу! — сказала миш, — від сего завсігди стає трохи легче. Я вже сказала, що я зовсім не заінтересована в твоїх поступках: ти-ж не зробив мені ні зла, ні добра.

— Я найнещасливійше сотворінне на світі, — почав своє оповіданне вітер. — Всі уважають мене могучим паном і просять то про се, то про друге. А я всего лише бідний слуга, котрий сповняє приказ своего пана і без нього не сміє й пальцем шевельнути.

— Ось як!... Сего я не думала, — сказала миш.

— Говорю тобі чисту правду, — відповів їй на те вітер. — Мене лають щоденно за те, що я сповняю прикази свого пана.

— А хтож то такий твій пан? — спитала миш.

— Мій пан — сонце, — відповів вітер. — Воно винно за все то зло, що я приношу, але карають, бачиш, мене.

— Ну, розкажи, — скликнула миш.

— Моє оповіданне не довге. Слухай: ось тепер я лежу собі спокійно і навіть кота не обиджу.

— Ось тобі на!! — сказала миш. — Знаєш, вже коли я кому желаю зла, так се котови!

— Добре, чи зле воно, — се для мене байдуже, — відповів вітер. — А сам я нічого не можу робити. Лише слухай, в чім діло: коли на сході сонце пічне сильно світити, я мушу — хочу чи ні — моментально полетіти звідси і стати західним вітром.

— Я не поспію за тобою, — сказала миш.

— Розуміється, — продовжував вітер. — Воздух нагрітий сонцем, піднимається в гору... теплий воздух завсігди піднимається в гору, тому, що він легчий від холодного.

— Для мене се зовсім байдуже — відповіла миш, котра не розуміла в чім діло і тому чулася обидженою.

— А для мене не байдуже, — скликнув вітер, — позаяк там, де передтим був воздух, повстає порожний простір, і тоді мені приказують: „Гей, вітре, лети скорше з свіжим воздухом”! І коли я лежав тихо, мені приходиться зі всею скоростию нестися туди; коли я був східним вітром, то мушу в одній мінуті повернутися і стати західним.

— Ага, ось в чім діло, — сказала миш. — Ти лише сповняєш прикази!

— Так, — сказав вітер, — я ніколи передтим не знаю, куди полечу; приходить приказ і я лечу. Коли воздух не нагрівається, то я лежу тихо і мушу вислухувати лайок тих, кому я потрібний; і я не знаю, де я останусь. Відтак надходить приказ зі сходу і я дую з заходу, а по дорозі мушу вислухувати прокляття тих, хто очікувавв мене зі сходу.

— О — так, се не зовсім приємно, — сказала миш.

— Се страшно, — жалувався вітер. — Бачиш... коли сонцю нараз схочеться засіяти дуже сильно в якім-небудь місци, то мені приходиться летіти, як божевільному, щоби на час поспіти. Тоді я стаю ґураґаном і проношуся над морями і землями; дерева падуть, дахи зриваються з домів, кораблі розбиваються в дребезґи. А люди обвиняють мене за потворну злість і уважають мене виновником нещастя. Але я-ж ту зовсім нічого не винен.

— Так, твоя судьба дуже важка, — згодилася миш. — Значить, протріпати добре треба би не тебе, а сонце.

— Розуміється. Лиш сонце вони поважають і моляться до нього.

— А чи не міг би ти сказати комунебудь, щоби пояснив людям як річ маеться?

— Кому-ж я скажу? — спитав вітер, похитавши головою.

— Поговори з поетом.

— Ото сказала, богато то поможе! Ти думаєш, що поет інтересується, як річ маеться. Він богато перевертає до гори ногами, коли пише вірші. І сему нема що противитися. Він представляє мене ніжним, ласкавим і милим, або гордим, зарозумілим паном. Не вже став би він росказувати, що в дійсности є собі простий слуга, котрий на приказ свого пана бігає з одного краю світа на другий; як ти думаєш, став би він писати про се вірші?

— В твоїх словах є трохи правди, — роздумуючи сказала миш.

— Слухай! Ось ідуть люди з церкви. Прислухайся сему, що вони говорять, а побачиш, що я не перебільшаю.

Вітер сховався за загородою, а миш визирала з під листа мать-мачохи, доки мимо проходили люди.

Ось пройшла пасторша з матерю маленького хорого хлопчика. А за ними — рибак, мельник і богато инших людий.

— Як здоровлє вашого хлопчика? — спитала пасторша.

— Дякую — відповіла мати, — він поправляється лише поволи. В сильний вітер йому не можна виходити на вулицю.

— Ах, той вітер, — сказала пасторша. — Представте собі... в пятницю рано я розвісила на лужку всьо своє біле. Була пречудна погода, знаєте, такий сухий вітер. І нараз зірвалась така буря, що зіпсувала мені всьо моє біле. Через сей поганий вітер ми мусіли перепирати всьо біле.

— Простіть, що я не змолов вам ще муки, — говорив мельник селянинови. — Не я винен, а вітер. На нього не можна ні на годину звіритися.

— Вітер — то найнепевнійший парень в світі, — говорив рибак. — Коли нам потрібний східний вітер, то можна заложитися десять проти одного, що подує західний. Коли потрібно, щоби він стих, то він дує; коли потрібно, щоб він дув, він стихає. Коли потрібна тишина, вривається буря.

Люди пройшли дальше.

— Се правда, — сказала яблоня. — В вівторок вітер здув з мене весь мій чудний цвіт.

— Вітер — се найстрашнійший потвір у світі, — сказав молочник. — В суботу він відмовився понести мої сімена.

— Ти чула? — спитав вітер.

— Так, із душі жаль мені тебе, — відповіла миш.

— І чи є ще щонебудь гіршого, — сказав вітер. — Тепер ти знаєш мою судьбу. Ти знаєш, що коли я роблю людям зло то я тому не винен, і що я мушу терпеливо зносити гнів, зриваючийся проти мого пана. І чи серед таких обставин можна дивуватися тому, що я іноді серджусь на людий?

— Розуміється, що ні, — відповіла миш. — Другий на твоїм місци взагалі не витримав би такого життя.

— Отже видиш. І справді, я іноді починаю стогнати. Моя незаслужена судьба мучить і розриває мене до такої степени, що я з ревом ломлю снасти на морю, виючи проникаю в димові труби і свищу у всі щілини і отвори. А знаєш, що тоді говорядь люди?

— Ні.

— Вони говорять: послухай, як злобно завиває буря... послухай, як погано виє вітер, як докучливо він свистить.

— Бідний вітер!

Вітер нічого не сказав, лише зітхнув. Миш також нічого не сказала, позаяк вона не мала для нього ні слова потіхи.

І нараз в воздусі піднялася суматоха.

— Слухаю! — закричав вітер. — Добре... на полудне?.. Іду, іду!

Миш вибігла довідатися, що сталося, але її так закрутив налетівший вітер, що вона з трудом найшла дорогу до себе в норку. Очутившися в кінци кінців дома, вона не памяталася і вся тряслася зі злости.

— Ото поганий вітер! — сказала вона. — Я сиджу розправивши уши і терпеливо вислухую його глупих оповідань, а він нараз налітає на мене. Ото простакуватий нікчемник! Так то, правду говорять, що за добро не жди добра!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УТОМА.

Все одно, що людина робить, чи працює фізично чи умом, чи богато ходить, чи бігає, чи бавиться яким спортом, по деякім часі вона втомиться. Само собою се звище зовсім природне й инакше бути не може. Але так само природна й конечна річ, що після роботи людина мусить спочити. Надмірна праця і брак спочинку можуть мати наслідки дуже лихі, передівсім можуть причинитися до того, що в людині розвинуться сухоти (туберкульоза).

Це діється частійше, ніж люде думають, так як часто людина перетомиться, та зовсім того не знає, що вона перетомилась і потребує спочинку. Познаки такого перетомлення є дуже різні, але на них часто не звертається уваги. Тільки тоді, коли людина почуває себе змореною, знеможеною, змученою, вона знає, що втомилась. Та це тільки один рід утоми, що походить з напруження мушкулів. Таке фізичне зморення знає кожний робітник, фармер, атлет і кожна людина, що піднялась фізичного труду, не по своїм силам. Єдиний лік на таку втому є фізичний спочивок до того часу, доки не повернеться попередна сила і енергія.

Не так легко помічається умове змучення. Спричиняє його мабуть згущення крови при основі мозку, яке є наслідком умового напруження, праці, думання, журби і т. и. Спочинком для такого перемучення буде власне фізична праця або фізичний рух, в наслідок якого кров сходить в мозку в инші части організму. Одначе люде, котрі богато працюють умом, напружують свою думку, або довго і тяжко журяться, мало звертають уваги на те, що біль голови, безсонність, почуття слабости може бути наслідком такого умового перетомлення. Ще менше відомо, що від нього перетомляються дуже часто жінки, що працюють тільки дома, в кухні та за всякою иншою домашньою роботою; та праця мучить власне своєю одноманітністю.

У дітей утома часто проявляється роздратованням, неувагою і неспокоєм. Також недостача апетиту може бути наслідком змучення. Коли цілий організм утомлений, то й жолудок зморится і не хоче їжі. Тому батьки повинні глядіти за дітьми, чи вони доволі сплять, відповідно відживляються і не перетомляються забавами.

СІЧОВЕ СВЯТО
У ЛЬВОВІ.

Повітова „Січ" у Львові святкувала в неділю 21 м. м. 25-літній ювилей заснування першої „Січи" в Завалю, снятинського повіту, повітовим січовим здвигом на площі „Сокола-Батька." Вже в другій годині попол. велика площа почала заповнюватися січовиками й січовичками, що пішо або возами прибули на свято з підльвівських сіл. Явилася теж старшина львівської повітової „Січи" з повітовим отаманом д-ром Романом Дашкевичем на чолі. Сприятлива погода, якої вже давно не було, виманила на площу „Сокола-Батька" львівську публику, серед якої переважало реміснцтво й робітництво. Інтелігенції було дуже мало. На свято прибуло 5 „Січей" включно з львівською, 18 гімнастично-пожар. тов-в, що істнували під наз. „Луг" і також одно товариство, що істнує під назвою братства. Разом явилося понад 1.500 членів, зорганізованих в 24 товариствах. До вправ стало 540 січовиків і 260 січовичок, разом кругло 800. Решта не могла вправляти ізза недостачі місця на площі. Вільні вправи січовиків і січовичок та вправи топірцями січовичок випали надсподівано гарно. Захоплення серед публики викликали вежі, ставлені ремісничою молодю „Сокола". Та найбільше враження викликав танець „аркан", відданий справді по мистецьки хлопчиками підлітками, учнями школи ім. Б. Грінченка. Ця точка так припала до вподоби публиці, що її ще раз треба було повторити. Січовики і січовички виступали в однакових уборах, які здалека можна було взяти за однострої. Особливо гарно у своїх вишиванках представлялися січовички. Хлопчики виступали в лентах, ґраціозних народніх одностроях.

Був теж біг до мети. Після скінчених вправ музика заграла „Ще не вмерла Україна". Опісля уформувалася дефіляда січовиків і січовичок. Стрункими рядами (чвірками) переходили вони під оплески публики, віддаючи пошану свому прапорові й отаманові. Серед співу січових пісень селянські „Січи" покинули площу „Сокола-Батька".

Годиться зазначити, що повітова „Січ" у Львові гідно відсвяткувала 25-літній ювилей заснування першої „Січи". Слідно працю в напрямку організації селянської молоді. Колиб таксамо йшла праця в цілому краю, то можна тоді спокійно глядіти в будуччину. Тоді сміло можемо твердити, що обходимо ювилей а не поминки.

АРК. ЖИВОТКО.

ТАМ...

Всунулась Дійсність до хати в ночі...
Сіла в куточку...
Окуталась в мряку кріваву...
Зуби осклабила...
Регоче...
Сміється...
„Не треба! Не треба! Мовчи!"

Квіти осипались...
Стежка червона—крівавий струмок...
Тихо співа колискову
Дніпро...
Тихо співа...
Стереже у ночі...

— „Цить, моє серце!
Не треба ридати!
Чуєш?
Зойкнули струни...
Глухо...
Далеко...
— Нема!

Думкою-смутком
Поглядом-сивим
Серце ланів обійма...
Цить, моє серце!
Чом важко так бешся?
Хиба-ж ти не чуєш?
Тихше!...
Слухай!...

— — — — — — — — — —

Реґіт блиснув на струнах...
На-бік!
Нумо! Нумо по степах!...
Згук від кобзи — грім акордів —
Лине, лине навкруги...
Тирса...
Верби...
Там тополі...

Усміхається Дідусь...
Вже не пісню колискову
Над колискою Тараса
Сивий Дід співа в цю хвилю...
— „Гей до лави!
Гей, до зброї!" —
Кличе хвилями Старий...

Дощ ударить з ясним громом,
Стежку вкриє буйним цвітом,
Сонце в небі усміхнеться —
Ніжно, тепло обігріє —
Над старим Дніпром високо
— Не підкупную Любов...

СУХОТИ У ДІТИЙ.

Др. Роберт Е. Планкет.

Діти можуть заразитися сухотами (туберкульозою) з двох причин: коли пють молоко від сухітичних (туберкулічних) коров або близко стрічаються із слабими людьми, в яких вже є сухоти. В першім випадку слабість звичайно загніздиться в зовнішних залозах, найчастійше в шиї або в костях. Після зараження від слабої людини сухоти звичайно розвиваються в залозах груди, поміж легкими.

Заразившися дитина може відразу заслабнути і тоді зараз пізнати, що в неї сухоти. Але це не часто трапляється. Звичайно ніяких познак слабости на ній не видно й вона сама не відчуває, що в її організмі є зародки тяжкої хвороби. Та вони там сидять, наче дожидаючи нагоди, щоб заатакувати організм. Та нагода буде кожного часу, коли тіло з яких-небудь причин ослабне і стратить силу опертися слабости. Зараження в дитячім віці може проявитися аж богато пізніше, коли дитина виросте, і в тім власне небезпека, яку батьки повинні мати все на увазі, коли не хочуть, щоб їх діти виростали на слабовитих і немічних людий та під неустанною загрозою статися жертвами слабости, яку потім тяжко а то й зовсім неможливо вилічити.

Та хоч заражена дитина не відразу робиться хорим „сухітником", та проте на ній є деякі познаки поки-що скритої, затаєної слабости. Такою познакою є втома, перемучення. Коли дитина скоро утомляється, чого-небудь почуває змучення, не може стільки бігати, вганяти, гарцювати, як звичайно діти, то це знак, що з нею щось недобре. Ще більш підозріло, коли дитина не доважує, не має тої ваги, яку повинна мати в своїм віці і на свій зріст. Врешті, коли часто простуджується, то це теж знак, що в неї може бути зараження сухотами.

Такі початки сухіт у дітий не трудно вилічити так, що й сліду з них не останеться і дитина виросте зовсім здорова. Але труднійше їх розпізнати. Навіть добрий лікар нераз потребує її скільки раз оглянути й добре прослідити цілий організм.

ПРОСИТЬ ВІСТКИ ТІД ЧОЛОВІКА.

ІВАН ДОВГАНЮК з села Торговиці, повіт Товмач, в аГличині, виїхав до Америки в 1913 році і пробував деякий час в Торнерс Фолз (Мессечусетс), та від довшого часу не давав про себе ніякої відомости родині. Жіна Анна Довганюк з краю просить його, або хто-б знав про нього, подати її його адресу через Свободу.

ЧИ НАЙДЕМО ЛІК НА ХВОРОБУ РАКА.

Нюйорський стейтовий Департамент Здоровля оголосив остору проти нового „ліку на рака", який тепер широко реклямується як чудесний винахід доктора Т. Гловера з Торонто. Лік це не новий, по всім видко, що це та сама сироватка, над якою роблено спроби в американських лабораторіях ще в 1921 році. Поки що нічого з того не вийшло, а методи які цей лік захвалюють і реклямують, повинні бути власне осторогою, що справа ніякого довіря не заслугує.

Рак — слабість грізна і небезпечна. Що року в Злучених Державах вмирає від нього яких девятьдесять тисяч душ. Особливо часто занепадають від нього дорослі женщини.

Одначе по нинішний день наука медицини ще певно не знає, що властиво спричиняє ту недугу. Немає ніяких признак, що причиною є якісь окремі мікроорганізми, бацилі. В кождім разі ще їх не відкрито. Відомо тільки те, що рак не заразливий. Доглядати хорого може кожний без ніякої небезпеки зараження. Відомо теж, що рак в наслідстві, з батьків на дітей, не передається.

Коли слабість завчасу пізнати, то найпевнійший доси відомий спосіб лічення — операція; хірургічним способом вирізується злий нарiст. Лічать рака теж проміннями „екс" і радіом, або і одним і другим: наперед операція, а потім застосовують лічниче проміння.

Признаки рака з початку дуже неважні і проходять непомітно. Та це власне найгірша прикмета тої слабости. Мало хто звертає увагу на невеликі нарости, що творяться в тому чи иншому місці тіла. А тимчасом, коли вони є початком злого рака, їх своєчасне викорінення вирятувало би слабому життя.

Зовнішні нарости рака, після їх з'оперування, мало коли вертаються. Також „карсінома" (нарість на грудях) піддається лічению в ранній стадії, операцією. „Саркому" (рак, захопивший кровоносні проводи в тілі) тяжче вигоїти.

Всяка ранка, яка довго не гоїться, на губах, в роті, на язиці або на шкірі, всякі нарости на тілі можуть бути або можуть розвинутись в рака. Захоронитись від слабости можна тільки таким способом, що не гаючися звернетесь до доброго лікаря, котрий хворобу розпізнає заздалегідь, коли її ще можна вилічити.

Осип Маковей.

ВДЯЧНИЙ ВИБОРЕЦЬ.

(Оповіданне).

Пан посол до державної ради Степан Колодинський вернув з Італії до Відня. Два місяці не було його ані тут, ані в Галичині, бо лічився. Що йому хибувало сього і найбільші специялісти-лікарі не могли розпізнати і називали се лише загально нервозністю; натомість злобні товариші пана посла називали його недугу звичайним лінивством, від котрого — дур голови його чіпався. Правда, очевидно, повинна бути по середині, бо ми знаємо, що правдивий Українець з нервовости може стати лінивим, а з лінивства нервовим, — отже тут дуже трудно розпізнати, що є причина, а що наслідок, тому годиться бути осторожним, щоби не скривдити чоловіка.

Виїзджаючи до Італії, Колодинський заборонив домашнім висилати за собою листи, що приходили на його адресу до Відня; зрештою, він сам так „згубився" в Італії, що ніхто не знав, де він подівся і де живе. Отже нічого дивного, що — вернувши до Відня, він застав на своїм бюрку цілий горбок усяких листів і часописів. Усе ждало на нього ненарушене і не розпечатане. Він глянув на сей друкований і писаний горбок — і в одній хвилині почув такий упадок сил у себе, що найменше три тижні лічення в Італії на ніщо не придалися.

Аби собі дальше не шкодити, він цілих три дні не подивився ані на один лист, чим давав доказ, що мимо нервозности воля у нього була незвичайно сильна і вироблена. Ті три дні натомісць він просидів на візитах у знатних осіб, або на вечерах в реставраціях або у каварнях, де читав пильно Neue Freie Presse, Reichspost, Fremdenblatt, Wiener Caricaturen і Bocian-а, або навіть перебував і в себе дома, де більше лежав, як сидів, бо ще утома не покинула його.

Четвертого дня він почув у собі вже стільки сили, що почав систематично отвирати і читати листи, які прийшли протягом двох місяців, починаючи від першого, що лежав на верху, значить: від зовсім недавного, зперед кількох днів. Зараз сей лист здивував його дуже. В ньому було написано:

Високоповажаний Пане После, мій Добродію!

Не знаю, як Вам і дякувати за Ваші заходи, котрі увінчалися таким несподівано гарним успіхом. Ви не повірите, скільки добра Ви зробили мені і моїй родині, походивши у Відні за моєю справою. Я, знаєте, чоловік, що не любить нікому кланятися і просити; уже не мав надії, що вислухають мою просьбу, не хотів до нікого писати о протекцію, але нарешті послухав жінки і вдався до Вас. Не жалую тепер сього і відчуваю глибоку вдячність до Вас, Впв. Пане После. Маю надію, що й я Вам віддячуся, тим скорше, що лишаюся у Вашім виборчім окрузі.

Коли будете в Галичині, я не залишу нагоди відвідати Вас і подякувати Вам іще особисто.

Остаю з високим поважанням — Ваш вдячний виборець
Володимир Марковський,
ц. к. секретар суду.

Прочитавши сей лист, посол Колодинський усміхнувся вдоволено. Але що він був дуже нервозний, то се вдоволення зараз щезло і в його души взявся неспокій: він Марковського знав, але зовсім не пригадував собі його справи і не міг зрозуміти, за що він йому дякує. Нехай же так потім Марковський справді найде його у Львові і почне знову дякувати, він навіть не буде знати, що й казати на те.

Занепокоєний, почав Колодинський переглядати адреси инших листів, що лежали перед ним, і на самім споді найшов те саме письмо на коперті, що у прочитанім листі. Отворив сей другий лист, — се Марковський писав ще перед двома місяцями. Справа зараз виняснилася. Марковський подався на иншу посаду в місті, де була ґімназія. Він мав двох синів, що вже попідростали і мали йти до ґімназії, мав доньку до виділової школи і йому дуже залежало на тім, щоби видобутися з міста, де тих шкіл не було, і перенестися на кориснійшу посаду. Часи дорогі; все воно дещевше, коли діти при батьках. До того й доглянути і виховувати їх лекше, одним словом — користь на всі боки.

Марковському се повелося — і звідси така його вдячність для пана посла.

— Ха-ха-ха! А я тоді був у Porto Rosa! — засміявся Колодинський в голос і його неспокій зараз щез, а в душу вступило велике почуття певности і свого значіння.

Відома річ, що у нервозних людий настрої духа зміняються, як погода у квітні. Отже тепер під впливом настрою посол прочитав ще цілих пять листів, а решту відложив на другий день, бо вже втомився. Але ще мав настільки сили, що написав лист до Марковского:

„Високоповажаний Пане Секретарю!

Тішуся, що міг я Вам зробити сю прислугу. Мушу Вам сказати, що не була се легка справа, і тому я по першім Вашім листі навіть не відзивався, щоб не розчарувати Вас перед часом. Але видко, що мій голос ще щось значить і мене послухали. Треба було і писати і ходити від Анни до Каяфи, як звичайно, але се вже така наша посольська доля. Маю надію, що Ви мені сього не забудете при найблизчих виборах. Числю на Вашу поміч.

Даруйте, що більше не пишу, але я просто замучений працею!

Здорові будьте!
Ваш **Колодинський**".

Із сим листом посол вийшов небавом з дому, кинув його у почтову скринку, а сам пішов у каварню, читати Neue Freie Presse. У той час бував у каварні також секційний шеф, барон фон Крайцштерн; Колодинський любив з ним поговорити...